

ETELÄ-KARJALA

ETELÄ-SAVO

KAINUU

POHJOIS-KARJALA

POHJOIS-SAVO

Itä-Suomen neuvottelukunta

LIITE 2

Itä-Suomen hallitusohjelmataavoitteet 2019

Luonnos 7.6.2018

Itä-Suomen hallitusohjelmatavoitteet 2019

Itä-Suomen neuvottelukunnan alueen viisi maakuntaa (Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala, Pohjois-Savo, Etelä-Savo ja Kainuu) ovat merkittävässä asemassa Suomen talouden kehityksen kannalta. Itä-Suomen talouskehitys on ollut kuluneella vuosikymmenellä suhteellisen vahvaa ja yrityssektorin liikevaihdon kasvu koko maan kasvua nopeampaa.

Alueen potentiaalia ei kuitenkaan vielä hyödynnytä täysimääräisesti, tarvitaan jatkuvaa kehittämistyötä ja uusia liiketoiminta-avauksia. Mahdollisuuksia tarjoavat mm. Itä-Suomen runsaat luonnonvarat. Mittavien metsävarojen ohella mm. puhtaan veden ja luontoarvojen kestävä hyödyntäminen kasvattavat merkitystään. Luonto ja monipuolinen kulttuuritarjonta avaavat mahdollisuuksia mm. globaalisti vahvasti kasvavan matkailun saralla. Metsäteollisuudella ja metsään ja biotalouteen liittyvällä vientiorientoituneella teknologiateollisuudella (mm. metsäkoneet, energiaosaaminen) on suuri taloudellinen merkitys. Vahvaan osaamiseen pohjautuva teollisuus ja kasvava palvelutuotanto (ml. ICT- ja hyvinvointipalvelut) tarjoavat yritysten kansainvälistymisen ja viennin kasvun myötä merkittäviä mahdollisuuksia Itä-Suomen ja samalla koko kansantalouden kasvulle.

Itä-Suomessa on määrätietoisesti vahvistettu yritystoimintaa uudistavaa ja tukevaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Myös tulevaisuudessa mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää osaamiseen panostamista ja liiketoimintaekosysteemien vahvistamista. Väestörakenteen ikääntymisen takia osaavan työvoiman saatavuuteen panostaminen on välttämätöntä. Ehdoton edellytys kilpailukyvyyn vahvistamiselle on alueen hyvä saavutettavuus – toimivat maantie-, rautatie- ja lentoyhteydet.

Liikenne ja saavutettavuus

Itä-Suomen maakuntien kehittämisen ja kilpailukyvyyn kannalta keskeinen asia on saavutettavuus ja siihen liittyvät liikenteen tavoitteet.

Itä-Suomen liikennestrategia on päivitetty v. 2015. Hallitusohjelmatavoitteissa tukeudutaan liikenneasioissa Itä-Suomen liikennestrategiaan ja 2.5.2018 LVM:lle esitettyyn vetoomukseen nopeasta itäradasta lentoasemalta Porvoon ja Kouvolan kautta Pietariin, jolla saavutetaan myös kolmen tunnin palvelutaso Kuopiosta ja Joensuusta Helsinkiin.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Itä-Suomen liikennestrategian linjaukset ja siinä oleva hankelista (tausta-aineisto) tulee ottaa huomioon uusia liikennehankkeita suunniteltaessa.**
- **Liikenneväylien korjausvelkaa purkamaan on varattava riittävä rahoitus**
- **Nopea itärata Helsingistä Pietariin Porvoon ja Kouvolan kautta. Kolmen tunnin palvelutaso Kuopiosta ja Joensuusta Helsinkiin**
- **Runkoverkon pitää ulottua kaikkiin maakuntiin/maakuntakeskuksiin.**
- **Saimaan vesiliikenteen jatkuvuus on turvattava ja Saimaan sulkujen pidentäminen toteutettava. Vähäpäästöistä sisävesiliikennettä on kehitettävä sekä rahti- että matkustajaliikenteelle.**
- **Laajakaistahankkeen toteutus on varmistettava.**

Osaava ja elinvoimainen Itä-Suomi

Elinvoimaisuuden taustalla ovat keskeisesti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan panostaminen, liiketoimintamahdollisuuksien kehittäminen sekä osaamisen ylläpitäminen ja lisääminen. Korkeatasoinen, monipuolinen ja kansainvälinen koulutus sekä koulutus- ja tutkimuslaitoksiin liittyvä innovaatiopotentiaali ovat Itä-Suomen menestystekijöitä. Itä-Suomeen on muodostunut muun muassa maailman paras puu- ja biotalouden osaamiskeskittymä, jota tukee metsän kasvulle erinomaisesti sopivat luonnonolosuhteet. Metsäklusterin uusiutuminen on Itä-Suomelle keskeinen kysymys. Korkeakoulutus yhdistettynä vahvaan ja monipuoliseen toisen asteen koulutukseen vahvistaa aleen kehittymistä edelleen sen omista lähtökohdista ja vahvuuksista. Valtiolla on oma vastuunsa alueiden kehittämisestä ja palveluista.

Itä-Suomen maakunnat ovat valmistautuneet maakunta- ja soteuudistuksen maakunnalliseen toteutukseen perusteellisesti ja valmius uudistuksen toteuttamiseen on hyvä. Maakuntauudistuksen toteutusta on arvioitava ja mahdollistettava uudistuksen jatkokehittäminen.

EU:n koheesio- ja aluepolitiikalla on erittäin suuri merkitys Itä-Suomen kehittämistyölle. EU:n aluepoliittisella rahoituksella ja maatalous- sekä maaseutupoliittisella rahoituksella tuetaan yritysten investointeja, kehittämistä ja kilpailukyvyn parantamista, muuta kehittämistyötä sekä maatalojen tuotantoa ja maaseudun kehittämistä.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Osaamisalojen kehittämiseen ja koulutukseen tulee olla riittävät resurssit. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin on haettava ratkaisut ja osaavan työvoiman saatavuus on varmistettava.**
- **Maakuntauudistuksen toteutusta on seurattava ja mahdollistettava maakuntien itsehallinnollisuuteen, omaehtoisuuteen ja maakunnassa tarvittavan sopimuksellisuuden huomioon ottava kehittäminen. Perustettavien maakuntien verotusoikeutta tulee selvittää.**
- **Suomen on varmistettava, että Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutukseen liittyvät olosuhdetekijät tunnustetaan EU:n aluepolitiikassa ja Suomen on tavoiteltava mahdollisimman suurta ja kehitystyön jatkuvuuden turvaavaa rahoitussaantoa EU-varoista.**
- **Komissio esittämiä suuria leikkauksia maatalouden suoriin tukiin ja maaseudun kehittämisrahoituksen tukiin on vastustettava**
- **EU:n ulkorajaohjelmien jatkuvuus on turvattava uudella EU-ohjelmakaudella 2021+**

Kansainvälistyvät alueet

Kansainvälistyminen on avain talouden kasvulle ja kehitykselle myös Itä-Suomessa. Business Finlandin käynnistyminen avaa kansainvälistymiselle uusia mahdollisuuksia. Kansainvälistymiseen tähtäävän toiminnan alueelliset resurssit on varmistettava ja toiminnassa on otettava huomioon pk-yritysten mahdollisuus hyötyä kansainvälisyyden mahdollisuuksista.

Venäjän markkinat ja ostovoima tukevat osaltaan myös Itä-Suomen kasvua. Matkailun ja vapaa-ajan asumisen merkitys on Itä-Suomelle erittäin suuri ja rajaliikenteen sujuvuudella on keskeinen vaikutus. Alueella katsotaan pitkällä tähtäimellä Suomen ja Venäjän välisen kaupan ja matkailun olosuhteita. Itä-Suomen kannalta on keskeistä että tulevaa hallitusohjelmaa valmisteltaessa pyritään katsomaan nykyisen kireän poliittisen tilanteen yli. Pakotteista on maailmantilanteen muuttuessa kyettävä nopeasti siirtymään normaaliin kanssakäymiseen. Tiivis yhteistyö raja-alueella edistää myös valtioiden välistä yhteistyötä.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Business Finlandin yhteydet maakuntiin on varmistettava ja sille osoitettava riittävät resurssi**
- **Invest in Finland toimintaa kehittämällä tulee luoda mahdollisuuksia ulkomaisten investointien kohdentamisessa Suomeen.**
- **Saimaan ja Lakeland alue yhteistyössä Business Finlandin/Visit Finlandin kanssa nostavat Suomen matkailubrändin uudelle tasolle huomioiden Kiinan ja Aasian kasvavat markkinat ja siihen tarvitaan myös kansallista resurssointia**
- **Tarvitaan aluetason yhteistyöfoorumi, jolla maakunnat saavat äänensä kuuluviin raja-alueyhteistyöhön liittyvissä asioissa [?]**
- **Viisumivapauden edistäminen, viisumien joustavuuden lisääminen, viisumin hinnan pienentäminen ja rajanylityksen helpottaminen ovat keskeisiä alueen taloutta tukevia toimenpiteitä.**